

PASHTO: SPRÅK, KULTUR OG HISTORIE

PENSUMLITTERATUR

30. mai 2022

Listen vil oppdateres, da særlig med tillegg av anbefalt litteratur, før semesterstart.

Siste versjon av listen ligger her: www.filologi.no/pensum/2022/pashto.pdf.

Kurset har 4 hovedkomponenter: 1) Skrift og uttale; 2) Språk og grammatikk; 3) Litteratur og kultur; 4) Historie. Disse komponentene danner grunnlaget for hvordan undervisning, pensum og eksamen er organisert. Pensum består dels av utdrag fra bøker og artikler som stort sett er fritt tilgjengelige på Internett eller tilgjengelige på instituttets bibliotek, dels av annet materiale som deles ut i undervisningstimene.

Nedenfor finnes en veiledende liste over pensumlitteratur for dette kurset. Listen dekker både første og annet semester. **Det forventes ikke at man leser alt i denne litteraturlisten**, men det er nødvendig å kjenne til de viktigste referansene. Kun det materialet som diskuteres eller deles ut i undervisningstimene er obligatorisk pensum. Referanser markert nedenfor med fet skrift regnes som de mest grunnleggende.

1) SKRIFT OG UTTALE

Adam Baker og Najibullah Sadiqi, «[A guide for expatriates learning to read Pashto](#)». International Assistance Mission 2016.

2) SPRÅK OG GRAMMATIKK

(A) INNFØRINGSBØKER

[Det finnes ikke mange bøker som gir en god innføring i pashto, med tilfredsstillende kommentarer til selvstudium. Den beste boken var lenge Lorenz 1979, og for de som leser russisk finnes også innføringsbøkene Учебник языка пушту – вводный курс (Moskva 2001) og Учебник языка пушту – основной курс (Moskva 2001). Det hittil mest omfattende læreverket, som også egner seg godt til selvstudium på alle nivåer, er en serie bøker som ble utgitt av Habibullah Tegey og Barbara Robson i årene 1990–6 for Center for Applied Linguistics, Washington, DC. Verket består av tre nivåer: *Beginning Pashto*, *Intermediate Pashto* og *Pashto Reader*. I tillegg finnes arbeidsbøker, en ordliste og en ‘Manual’ med praktiske øvelser og lydfiler som støtte til både

Beginning Pashto og *Intermediate Pashto*. I 1996 utga forfatterne også en referansegrammatikk. Alle disse bøkene er dessuten fritt tilgjengelig på nettet (se lenker nedenfor). **Bøkene *Beginning Pashto* og 'Manual' med lydfiler er mest aktuelle for Norsk filologisk institutts kurs.** Læreverket i pashto for videregående skoler i Norge, *Pashto trinn 1-3* (Haidari og Noorestani 2016-7), vil også i noen grad brukes, men dette verket har kun tekst på pashto, ingen norske tekster, forklaringer eller ordlister.]

Habibullah Tegey og Barbara Robson, *Beginning Pashto – Textbook (Revised Edition) og Workbook (Revised Edition)*. Center for Applied Linguistics, Washington, DC. 1993. > [Last ned PDF](#) (med bokmerker). Kilde: [ERIC](#).

----, *Pashto Conversation Manual*. Center for Applied Linguistics, Washington, DC. 1993. > [Last ned PDF](#) (med bokmerker). Kilde: [ERIC](#). > [Last ned lydfiler](#).

----, *Intermediate Pashto – Textbook (Revised Edition) og Workbook (Revised Edition)*. Center for Applied Linguistics, Washington, DC. 1993. > [Last ned PDF](#) (med bokmerker). Kilde: [ERIC](#).

----, *Pashto Reader*. Center for Applied Linguistics, Washington, DC. 1992. > [Last ned PDF](#) (med bokmerker). Kilde: [ERIC](#). + *Pashto Reader Passages in Transcription*. > [Last ned PDF](#) (med bokmerker). Kilde: [ERIC](#). + *Pashto Reader Originals* ([ERIC ref.](#)).

----, *Pashto-English Glossary*. Center for Applied Linguistics, Washington, DC. 1993. > [Last ned PDF](#) (med bokmerker). Kilde: [ERIC](#).

----, *A Reference Grammar of Pashto*. Center for Applied Linguistics, Washington, DC. 1996. > [Last ned PDF](#) (med bokmerker). Kilde: [ERIC](#).

Manfred Lorenz, *Lehrbuch des Pashto (Afghanisch)*. Leipzig: Enzyklopädie 1979. Boken finnes også i 2. utgave (1982) og 3. utgave (2010). [Les gjerne [Penzls anmeldelse](#) av denne læreboken i *Language* 56/2 (1980), s. 474-475.]

(B) KORTFATTEDE LINGVISTISKE SPRÅKPORTRETT

Prods Oktor Skjærvø, «Pashto». R. Schmitt, red., *Compendium Linguarum Iranicarum*. Wiesbaden: Reichert 1989, s. 384-410.

Georg Morgenstierne, «[Paštō](#)», *Encyclopaedia Iranica*, Vol. I, Fasc. 5 (1982), s. 516-522.

Barbara Robson og Habibullah Tegey, «Pashto». Gernot Windfuhr, red., *The Iranian languages*. London: Routledge, 2009, s. 721-772.

David Neil MacKenzie, «Pashto». William J. Frawley, red., *International Encyclopedia of Linguistics*. Oxford: Oxford University Press, 2003, s. 251-257.

(C) REFERANSGRAMMATIKKER

Anne Boyle David, *Descriptive Grammar of Pashto and its Dialects*. Berlin: De Gruyter 2014.

Herbert Penzl, *A grammar of Pashto: A descriptive study of the dialect of Kandahar, Afghanistan*. Washington: American Council of Learned Societies; Bailey & Swinfen, 1955.

(D) ORDBØKER

Zeeya A Pashtoon, *Pashto-English Dictionary*. Hyattsville, MD: Dunwoody Press 2009. [Oversettelse og bearbeidelse av Мартирос Григорьевич Асланов, *Пушту-русский словарь*. Москва: Русский язык 1985.]

3) LITTERATUR OG KULTUR

Sergei Andreyev, «Pashto Literature: The Classical Period». Kreyenbroek, Philip G. og Ulrich Marzolph, red., *Oral Literature of Iranian Languages*. London: I. B. Tauris 2010, s. 89–113.

Leonard N. Bartlotti, «Modern Pashto Written Literature». Kreyenbroek, Philip G. og Ulrich Marzolph, red., *Oral Literature of Iranian Languages*. London: I. B. Tauris 2010, s. 114–134.

Wilma Heston, «Pashto Oral and Popular Literature». Kreyenbroek, Philip G. og Ulrich Marzolph, red., *Oral Literature of Iranian Languages*. London: I. B. Tauris 2010, s. 135–166.

Amund Bjorsnes, «[Landey: en afghansk diktform](#)». P. Atal, D. Wolasmal og E. Kittelsen, *Landey - Afghanske vers*. Oslo: Hermes Forlag 2020, s. 119–138.

4) HISTORIE

Thomas Barfield, *Afghanistan: a cultural and political history*. Princeton, N.J.: Princeton University Press 2010.

Louis Dupree, *Afghanistan*. Princeton, N.J.: Princeton University Press 1980 [1973].

Nile Green, «Afghanistan's Islam. A History and Its Scholarship». N. Green, red., *Afghanistan's Islam*. Oakland, California: University of California Press 2017, s. 1–37.

Arezou Azad, «The Beginnings of Islam in Afghanistan». N. Green, red.,
Afghanistan's Islam. Oakland, California: University of California Press 2017, s.
 41–55.

VIDERE STUDIER AV PASHTO

Et fullstendig studium av pashto fordrer også kjennskap til indo-iransk språkvitenskap, gjerne også klassisk arabisk. Dessuten kan det være nyttig med god kjennskap til både persisk og sanskrit. Norsk filologisk institutt tilbyr innføringskurs i flere av disse språkene og holder seminarer for viderekomne studenter og forskere i en rekke relevante språk. Interesserte studenter ønskes velkommen til disse seminarene. Norsk filologisk institutt formidler også kontakt med ledende universitetsmiljøer i utlandet.

OM PENSUM OG FILOLOGISKE STUDIER

Filologiske innføringskurs har som regel fire typer pensumlitteratur: (1) innføringsbok, (2) ordbok, (3) referansegrammatikk og (4) håndbøker og sekundærlitteratur. I tillegg finnes i mange tilfeller øvingsbøker og ressurser på Internett. En god innføringsbok kan gjøre nytte som både grammatikk, ordbok, øvingsbok og en sjelden gang som innføring til sekundærlitteraturen. Den filologiske metode gjelder også for studier av talespråk, men må da suppleres med samtaleøvelser. Når man studerer talte språk bør man også tidlig lære å hilse og føre enkle samtaler, gjerne samtidig med studier av skrift og uttale.

For å lære et klassisk skriftspråk godt må man studere inngående en god innføringsbok, gjøre seg kjent med ordbøker og referanselitteratur, pugge ord (helst ved å lage egne glosesbøker og flashcards) og ikke minst lese setninger og etter hvert tekster jevnlig. Det tar lang tid å sette seg inn i et språk og en skriftradisjon på denne måten, og de fleste må studere minst én time per dag i omtrent et år for å få en god grunnleggende kjennskap til språket. I tillegg til å daglig lese noen sider i læreboken, pugge ord på trikken, lese setninger høyt for seg selv, osv., bør man arbeide grundigere, tilsvarende én arbeidsdag eller mer, minst én gang eller to i uken. Gode kurs og innføringssbøker følger en progresjon som er tilpasset en slik arbeidsmengde. Med gode teknikker og

hardt arbeid kan man i mange tilfeller lære den grunnleggende grammatikken og et basisordforråd det første halvåret og deretter anvende mer tid på lesning av tekster og bruk av ordbok og referansegrammatikk det andre halvåret. Håndbøker og sekundærlitteratur bør man gjøre seg fortløpende kjent med, gjerne også lettleste fremstillinger av den kulturtradisjonen språket tilhører. For klassiske skriftspråk finnes ofte en rekke gode ressurser gratis tilgjengelig som PDF eller i andre formater, ettersom mange av standardverkene er relativt gamle og ikke lenger opphavsrettsbeskyttet.